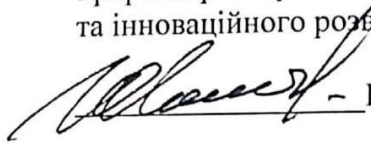

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра загального та спеціалізованого фортепіано

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

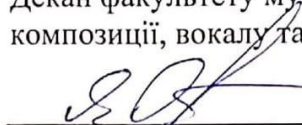

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФОРТЕПІАНО»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Музикознавство, етномузикознавство, композиція
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової підготовки (ОКЗ. 10.6, ОК 3.11.6)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1,2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна, заочна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробники:

ГЕРЕГА Марія Михайлівна – завідувач кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор

ПАВЛЕНКО Вячеслав Володимирович – доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано» затверджена на засіданні кафедри загального та спеціалізованого фортепіано

від ”_26_” _____ червня _____ 2019 р., протокол № ___11___.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка гармонійно розвинених музикантів, вдосконалення їх піаністичної майстерності.

Основне завдання дисципліни – набуття навичок, необхідних у майбутній діяльності – викладацькій, лекторській, науково-дослідницькій.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 8	Здатність працювати у міжнародному контексті.
ЗК 9	Здатність працювати автономно
ЗК 10	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики /.
СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

PH 5	Вибудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
PH 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образноемоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
PH 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 8	Здійснювати викладання гри на інструменті з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
PH 10	Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)				
		Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	Семестри				
							Всього	у тому числі:			1	2	3	4	
		лекції	індивідуальні	практичні				Кількість тижнів в семестрі							
		15/4	15/2	15/4		15/2									
OK3. 10.6 OK 3.11.6	Фортепіано	1,2			3	90	30/6		30/6		60/84	1/3	1/3		

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота
				Всього	лекційні	індивідуальні	
I		3	90	30/6		30/6	60/84
	1	1,5	45	15/3		15/3	30/42
	2	1,5	45	15/3		15/3	30/42
Всього		3	90	30/6		30/6	60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальні заняття

№	№ Теми	Тема	Кількість годин	
			Аудиторні (денна/заочна)	Аудиторні (денна/заочна)
1 семестр				
Змістовий модуль 1. ФОРТЕПІАННА МУЗИКА КОМПОЗИТОРСЬКИХ СТИЛІВ ХХ-ХХІ століття.				
1	Тема 1	Д. Шостакович, Р. Щедрін: Прелюдія та fuga. Поліфонічні твори М. Скорика, В. Задерацького, В. Бібіка та ін.	5/1	4
2	Тема 2.	Велика форма композиторів ХХ – початку ХХІ ст.	3	3
3	Тема 3.	П'єса європейського або американського композитора ХХ – початку ХХІ ст.	4/1	3
4	Тема 4.	П'єса українського композитора ХХ – початку ХХІ ст.	3/1	2
Разом			15/3	12
2 семестр				
Змістовий модуль 2. РІЗНОСТИЛЬОВА ФОРТЕПІАННА МУЗИКА ДОВІЛЬНОЇ ЕПОХИ.				
5	Тема 1.	Д. Шостакович, Р. Щедрін: Прелюдія та fuga. П. Гіндеміт: Інтерлюдія та fuga з «Ludus tonalis». Поліфонічні твори М. Скорика, В. Задерацького, В. Бібіка, І. Карабиця та ін.	4/1	3
6	Тема 2.	Велика форма композиторів ХVІІІ – початку ХХІ ст.	4	4
7	Тема 3.	П'єса або ансамбль композиторів-романтиків або композиторів ХХ-ХХІ століть.	3/1	2
8	Тема 4.	П'єса або ансамбль українського композитора.	4/1	3
Разом			15/3	12
Всього годин			30/6	24

Самостійна робота

(денна, заочна)

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. ФОРТЕПІАННА МУЗИКА КОМПОЗИТОРСЬКИХ СТИЛІВ ХХ-ХХІ століття.			
1	Тема 1-4	Поглиблення ознайомлення із фортепіанною музикою ХХ-ХХІ століть	25
		Поточний контроль	2
2		Підготовка до підсумкового контролю	3
	Всього		30
2 семестр			
Змістовий модуль 2. РІЗНОСТИЛЬОВА ФОРТЕПІАННА МУЗИКА ДОВІЛЬНОЇ ЕПОХИ.			

3	Тема 1-4	Підсумковий огляд пройденого матеріалу	25
		Поточний контроль	2
4	Підготовка до підсумкового контролю		3
	Всього		30
Всього годин			60

На екзамен студент повинен виконати:

1. Поліфонічний твір.
2. Велику форму (одна частина).
3. П'єсу, акомпанемент або ансамбль зарубіжних композиторів.
4. П'єсу, акомпанемент або ансамбль українських композиторів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Базове поняття критерію оцінки – рівень музично-інтерпретаційного відтворення. Оцінювання залежить від якості виконання студентом іспитової та залікової програм, ступеня засвоєння навичок гри на фортепіано, творчого росту студента упродовж кожного семестру.

Для контролю за навчальною роботою студентів застосовуються критерії оцінювання знань на заліках та іспитах, такі як «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

/ А / «відмінно» (90 – 100) / (45-50)

Твори, які виносяться на іспит або залік відповідають програмним вимогам семестру. Текст виконуваних творів відповідає авторському. Виконання програми характеризується емоційністю, цілісністю, розумінням стилю, технічною досконалістю. Студент повинен продемонструвати добре володіння ритмом, артикуляцією, штрихом, вірну педалізацію, проявити достатню естрадну витримку.

/ В / «дуже добре» (82 – 89) / (41-44) / С/ „добре” (74 – 81) / (37-40)

Виконувана програма відповідає програмним вимогам семестру. В процесі виконання студент може припуститись незначних текстових або технічних помилок. Виконання позначається дещо неточною педалізацією, несуттєвим браком естрадної витримки. При цьому окремі помилки не впливають на загальне позитивне сприйняття комісією програми загалом.

/ D/ „задовільно” (64 – 73) / (32-36) / E/ „достатньо”, (60 – 63) / (30-31)

Частина програми не відповідає програмним вимогам семестру. Виконання творів відзначається текстовою неохайністю, невиразністю, відсутністю емоційного наповнення, невірною педалізацією, відсутністю розуміння стилю.

Темп виконуваних творів суттєво відрізняється від зазначеного. Вся програма виконується з нот. Студент недостатньо володіє текстом.

/ FX/ „незадовільно” (35 – 59) / (18-29)

– не зараховано з можливістю повторного складання

Переважає більшість виконуваних творів не відповідає програмним вимогам семестру. Студент дуже слабо володіє текстом. Виконання відзначається відсутністю педалізації, агогіки, відчуття ритму, естрадної витримки та емоційної наповненості. Вся програма виконується з нот. Допущені в процесі виконання помилки спотворюють авторський задум, суттєво перешкоджають загальному сприйняттю виконання.

/ F/ „незадовільно”, (0 – 34) / (0-17)

– не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Твори не відповідають програмним вимогам семестру. Студент не володіє текстом. Допущені в процесі виконання помилки спотворюють авторський задум, не дають можливості для загального сприйняття творів.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Фортепіано» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Методичне забезпечення

1. Вакула Н. Соната для кларнета та фортепіано Ф.Пуленка: Деякі аспекти ансамблевого виконання / Н. Вакула // Збірник статей ЛНМА ім. Лисенка «Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України». – Львів: ФОП Тетюк Т., 2019. – С. 176-186.
2. Герєга М. Піаністичний доробок С.Борткевича в концертно-виконавському та дидактичному аспектах / М. Герєга // Збірник статей ЛНМА ім. Лисенка «Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України». – Львів: ФОП Тетюк Т., 2019. – С. 73-84.
3. Гнатишин О. До проблеми виховання музичного мислення музиканта-виконавця у класі загального та спеціалізованого фортепіано / О. Гнатишин

- // Збірник статей ЛНМА ім. Лисенка «Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України». – Львів: ФОП Тетюк Т., 2019. – С. 138-146.
4. Грабовська О. Камерно-вокальна спадщина Станіслава Людкевича (мотиваційні чинники, що вплинули на формування жанру) / О.Грабовська // Тези міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., –ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2020. – С. 85-90.
  5. Дика Н. Образно-драматургійні особливості «Постлюдій» Валентина Сильвестрова в контексті камерно-інструментальної культури України 80-х років ХХ століття / З. Жмуркевич. // Тези II-ї міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., –ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2021. – С. 68-71.
  6. Жмуркевич З. Кафедра загального та спеціалізованого фортепіано Львівської національної музичної академії імені М.В.Лисенка: концертновиконавська, наукова та педагогічна діяльність / З. Жмуркевич // Тези міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., – ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2020. – С. 17-21.
  7. Загальне та спеціалізоване фортепіано у мистецькому просторі України / Зб. статей. Серія: Виконавське мистецтво. – ЛНМА ім. М. В. Лисенка; [редкол.: І. Пилатюк (голов. ред.) та ін.; ред. упоряд. З. Жмуркевич, М. Герєга]. – Львів: Сполом, 2012. – 376 с. – (Наукові збірки ЛНМА ім. М. В. Лисенка, вип. 27).
  8. Йовенко З. Н. Общее фортепиано: вопросы методики / З. Н. Йовенко. – Київ: Муз. Україна, 1989. – 99 с.: нот.
  9. Катрич О. До питання впровадження у педагогічний репертуар фортепіанних творів Ольги Ольшанецької / О.Катрич // Тези міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., –ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2020. – С. 34-36.
  10. Особливості диференційованого підходу до навчального процесу на кафедрі загального та спеціалізованого фортепіано:
  11. Павленко В. Втілення фантастичних образів у програмній фортепіанній літературі Ф.Якименка в контексті «музичної фантастики» / С. Павленко // Тези міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., –ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2020. – С. 149-152.
  12. Помірко С. Твори Романа Сімовича в репертуарі студентів класу загального та спеціалізованого фортепіано / С.Помірко // Збірник статей ЛНМА ім. Лисенка «Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України». – Львів: ФОП Тетюк Т., 2019. – С. 73-84.
  13. Посікіра-Омельчук Н. Риси етнохарактерності у фортепіанній творчості львівських композиторів сучасності / Н. Посікіра-Омельчук // Тези II-ї

- міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., – ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2021. – С. 76-79.
14. Саврук С. Робота над цілісністю виконання музичного твору в класі загального та спеціалізованого фортепіано / С. Саврук // Тези міжнародної науково-творчої конференції. – Львів: Львів: ФОП Тетюк Т., – ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2020. – С. 120-123.
15. Соланський С. Рецепція Йогана Себастьяна Баха у творчості Ференца Ліста С. Соланський // Збірник статей ЛНМА ім. Лисенка «Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України». – Львів: ФОП Тетюк Т., 2019. – С. 50-60.
16. Словник іноземних музичних термінів та виразів. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації / Ред.-упоряд. Павленко В. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 384 с.
17. Чекас Л. Огляд діяльності кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Львівської державної музичної академії ім. М. В. Лисенка / Л. Чекас. – Наук.-попул. видання. – Львів: Вид-во ЛДМА ім. М. В. Лисенка, 2004. – 119 с.